

ด่วนที่สุด

ที่ พร ๐๐๒๓.๓ / ว ๓๓๙๓

ศาลากลางจังหวัดแพร่

ถนนไชยบูรณ์ พร ๕๕๐๐๐

๙ ตุลาคม ๒๕๕๗

เรื่อง การเตรียมความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยแล้ง

เรียน นายอำเภอทุกอำเภอ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ และนายกเทศมนตรีเมืองแพร่

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๔๙๑.๒/ว ๓๓๑๔ ลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๗

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้แจ้งแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยแล้ง เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการป้องกันและบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชน ทั้งก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และภายหลังเกิดภัย รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

เพื่อให้การป้องกันและแก้ไขปัญหาในเรื่องดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอให้อำเภอแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ทราบและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง สำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ และเทศบาลเมืองแพร่ ขอให้ดำเนินการตามแนวทางข้างต้นด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายธนากร อัจฉริยะไพศาล)

รองผู้ว่าราชการจังหวัด รักษาราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด

กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น

โทร ๐-๕๔๕๓-๕๑๑๙ โทรสาร ต่อ ๒๑

ด่วนที่สุด
ที่ มท ๐๘๙๑.๒/ กต๑๔

27/12
7 039 2557
๑๐.๐๐.๖๖

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑ ตุลาคม ๒๕๕๗

เรื่อง การเตรียมความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหากล้วยแล้ง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

- อ้างถึง ๑. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘
๒. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓

ด้วยในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ มีแนวโน้มจะเกิดสถานการณ์ภัยแล้งและภาวะฝนทิ้งช่วงในหลายพื้นที่ของประเทศไทย ซึ่งอาจเกิดขึ้นเร็ว ยาวนาน และมีความรุนแรงมากกว่าปีที่ผ่านมา ดังนั้น เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการป้องกันและบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนจากภัยแล้ง จึงให้จังหวัดแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

๑. การเตรียมการก่อนเกิดภัย

๑.๑ สำรวจและจัดทำบัญชีข้อมูลทั่วไป ข้อมูลสภาพพื้นที่เสี่ยงภัย ข้อมูลแหล่งภาชนะเก็บกักน้ำ และข้อมูลเครื่องมือเครื่องใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหากล้วยแล้ง เช่น รถยนต์บรรทุกน้ำ รถยนต์ดับเพลิง เครื่องมือดับเพลิง เครื่องสูบน้ำ ทั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการ และเอกชนในพื้นที่เพื่อจัดทำเป็นฐานข้อมูลสำหรับใช้ประโยชน์ในการวางแผนป้องกันและแก้ไขปัญหากล้วยแล้งของประชาชนต่อไป

๑.๒ จัดทำ ซ่อมแซมหรือปรับปรุงแหล่งน้ำ ภาชนะเก็บน้ำ ฝายต้นน้ำลำธาร (CHECK-DAM) เพื่อกักเก็บน้ำไว้ในฤดูแล้ง และสำหรับการป้องกันและระงับอัคคีภัย ตลอดจนการจัดหารถยนต์บรรทุกน้ำ รถดับเพลิง เครื่องดับเพลิงแบบหาบหาม และอุปกรณ์กู้ชีพกู้ภัยให้กับศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ทีมกู้ภัย (One Tambon One Search and Rescue Team : OTOS) ใช้ปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งการจัดสิ่งกีดขวางการระบายน้ำ เช่น การขุดลอกที่ระบายน้ำ การกำจัดวัชพืชและผักตบชวาในแม่น้ำลำคลองหรือแหล่งน้ำ และจัดหาพื้นที่รองรับน้ำ (แก้มลิง) เพื่อกักเก็บน้ำไว้ในฤดูแล้ง

๑.๓ พิจารณาตั้งงบประมาณรายจ่าย งบกลาง ประเภทเงินสำรองจ่าย ให้เพียงพอต่อการเผชิญเหตุสาธารณภัยที่อาจเกิดขึ้น และให้นำเงินสำรองจ่ายดังกล่าวไปใช้จ่ายในกรณีฉุกเฉินเพื่อบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนที่ประสบสาธารณภัย เป็นลำดับแรก

๑.๔ ประสานกับสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนป้องกันและระงับอัคคีภัยหรือไฟป่า และแผนการแจกจ่ายน้ำในพื้นที่เสี่ยงภัย โดยให้บูรณาการเครื่องมือเครื่องใช้ บุคลากร และวิธีการปฏิบัติกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดให้มีการซักซ้อมแผนป้องกันและระงับอัคคีภัยหรือไฟป่าที่ได้จัดทำไว้แล้วตามความจำเป็นและสมควร เพื่อให้เกิดทักษะและความคล่องตัวในการปฏิบัติ และมอบหมายให้ศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเตรียมความพร้อมในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้อย่างทันทั่วทั้งที่ โดยการให้มีอาสาสมัคร

/เดือนภัย ...

เตือนภัยประจำชุมชน "มิสเตอร์เตือนภัย" เพื่อติดตามสอดส่องสิ่งทำให้เกิดอัคคีภัยได้ง่าย แล้วจัดหา เครื่องหมายอาณัติสัญญาณแจ้งเตือนภัย รวมทั้งอุปกรณ์ดับเพลิง ให้พร้อมและเพียงพอแก่การระงับเหตุ สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังไม่ได้ฝึกอบรมจัดตั้งทีมกู้ภัยเป็นหน่วยเผชิญเหตุเบื้องต้น ขอให้เร่งรัด ดำเนินการและขอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งมีทีมกู้ภัยเป็นหน่วยเผชิญเหตุเบื้องต้น อยู่ในกำกับ ดูแลของศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน สำหรับการแจกจ่ายน้ำ ขอให้สั่งซื้ออาสาสมัครป้องกันภัย ฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนรับผิดชอบประจำจุดแจกจ่ายน้ำกลางประจำหมู่บ้านด้วย

๑.๕ ติดตามสภาพอากาศ น้ำฝน ระดับน้ำในแม่น้ำ เขื่อน อ่างเก็บน้ำ หรือระดับน้ำทะเล จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หากมีแนวโน้มว่าจะประสบภัย ให้จัดตั้งศูนย์เตรียมการป้องกันและแก้ไขปัญหา ภัยแล้ง เพื่อเตรียมความพร้อมในการป้องกันที่อาจเกิดขึ้นตามความจำเป็นและเหมาะสม และประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัยได้เตรียมรับสถานการณ์และแผนการดำเนินการของส่วนราชการต่าง ๆ เช่น แผนการจัดการน้ำ แผนการเพาะปลูกพืชของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งรับทราบแนวทางปฏิบัติ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑.๖ รณรงค์ให้ประชาชนสำรองน้ำไว้ใช้ให้เพียงพอตลอดช่วงฤดูแล้ง การใช้น้ำอย่างประหยัด ดำเนินการตามแผนเพาะปลูก การป้องกันและระมัดระวังมิให้เกิดอัคคีภัยและไฟฟ้า การไม่เผาป่า ตอซังข้าว ข้าวโพด หรือใบอ้อย การป้องกันและดูแลสุขภาพให้แข็งแรงอยู่เสมอ เพื่อมิให้เป็นโรคเกี่ยวกับทางเดินหายใจ และทางเดินอาหาร รวมทั้งการป้องกันและระมัดระวังการโจรกรรมทรัพย์สินในช่วงฤดูแล้ง

๑.๗ ร่วมในการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ เพื่อให้ประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ และป้องกันความขัดแย้งระหว่างประชาชน

๑.๘ จัดทำแนวป้องกันไฟฟ้าและจัดบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมอาสาสมัครป้องกันไฟฟ้า ตามที่เห็นสมควร

๑.๙ เร่งรัดการก่อสร้างระบบประปาหมู่บ้าน รวมตลอดถึงการซ่อมแซมบำรุงรักษาระบบ ประปาหมู่บ้านให้อยู่ในสภาพที่สามารถใช้งานได้

๒. การดำเนินการขณะเกิดภัย

๒.๑ ให้สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด ประสานสำนักงานป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยจังหวัด เพื่อประสานการดำเนินงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย ในพื้นที่ตัวเอง และสนับสนุนตามที่จังหวัด อำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นร้องขอ

๒.๒ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเงินงบประมาณที่ได้เตรียมไว้ไปใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือ ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนเป็นลำดับแรก หากไม่เพียงพอ ก็อาจจะโอนเงินงบประมาณเหลือจ่ายหรือ เงินงบประมาณในแผนงาน/โครงการอื่นที่ยังไม่มีความจำเป็นต้องใช้จ่ายหรือมีความจำเป็นน้อยกว่าไปตั้งจ่าย เพิ่มเติมได้ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓ และหากเงินงบประมาณในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยดังกล่าวยังไม่ เพียงพออีก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจขออนุมัติผู้บริหารท้องถิ่นจ่ายขาดเงินสะสมไปช่วยเหลือประชาชน ที่ได้รับความเดือดร้อนตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บ รักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้ตามความจำเป็น โดยคำนึงถึงฐานะทางการเงินการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

๒.๓ การจัดหาน้ำสะอาด เพื่อช่วยเหลือประชาชนในการอุปโภคบริโภค องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นสามารถจัดหาน้ำสะอาด ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ หรือครุภัณฑ์ สำหรับผลิตน้ำสะอาด เพื่อบริการ

/ประชาชน ...

ประชาชนโดยไม่คิดมูลค่า และหากหน่วยงานราชการ องค์กรภาครัฐ องค์กรภาคประชาชน นำน้ำสะอาดหรือเครื่องอุปโภคบริโภคไปแจกจ่ายให้แก่ประชาชน ขอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของส่วนราชการและองค์กรต่าง ๆ ในการดำเนินงาน

๒.๔ ระดมวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ทั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่เดิม และได้รับมอบจากส่วนราชการอื่น ๆ หรือภาคเอกชนในพื้นที่ หรือขอยืมจากภาคเอกชนมาใช้ในการให้ความช่วยเหลือในการปฏิบัติราชการตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๒.๕ พิจารณาช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากภาวะภัยแล้งให้มีงานทำในพื้นที่ ป้องกันการละทิ้งถิ่นฐานไปทำงานในเมืองใหญ่ เพื่อให้ประชาชนมีรายได้ในช่วงฤดูแล้ง โดยประสานงานกับหน่วยงานที่รับผิดชอบหรือพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อให้ประชาชนผลิตสินค้าให้แก่โรงงาน

กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ตั้งงบประมาณไว้เป็นค่าก่อสร้าง ให้ขอความร่วมมือผู้รับจ้างในโครงการ ใช้แรงงานราษฎรในพื้นที่เพื่อดำเนินการก่อสร้างซึ่งจะเป็นการช่วยเหลือประชาชนให้มีรายได้เพิ่มขึ้นอีกทางหนึ่ง

๒.๖ ให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภคก่อนเป็นลำดับแรก แล้วจึงพิจารณาให้การช่วยเหลือประชาชนในด้านการเกษตร การท่องเที่ยว และการอุตสาหกรรม ตามความเหมาะสมต่อไป

๒.๗ ในการให้ความช่วยเหลือน้ำเพื่อการเกษตร หากประชาชนไม่สามารถช่วยเหลือตนเองในการจัดหาสำหรับพืชผลการเกษตรที่ได้เพาะปลูกไปแล้ว ขอให้ช่วยเหลือเป็นการเร่งด่วน เพื่อป้องกันมิให้ผลผลิตของประชาชนเกิดความเสียหาย โดยให้พิจารณาปริมาณน้ำต้นทุนที่จะต้องเตรียมไว้ใช้ในการอุปโภคบริโภค ให้เพียงพอตลอดช่วงฤดูแล้งด้วย

๒.๘ หากเกิดอัคคีภัยหรือไฟฟ้า ไรครະบាต หรือโรคติดต่อ อันสืบเนื่องมาจากภัยแล้ง ให้ดำเนินการตามบทบาทอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐

๓. การดำเนินการหลังเกิดภัย

๓.๑ เร่งสำรวจความเสียหายจากภัยแล้ง ทั้งในภาครัฐและเอกชน รวมทั้งปัญหาความเดือดร้อนและความต้องการของประชาชนในด้านต่าง ๆ เพื่อให้การช่วยเหลือตามอำนาจหน้าที่โดยด่วน หากงบประมาณไม่เพียงพอ ให้ขอรับการสนับสนุนจากคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติอำเภอ/จังหวัด (ก.ช.ภ.อ./ก.ช.ภ.จ.) ตามลำดับ

๓.๒ ประสานงานกับสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้การช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ โดยจัดระเบียบและกำหนดพื้นที่การช่วยเหลือตามความจำเป็นเร่งด่วนอย่างเป็นธรรมและเสมอภาค มิให้เกิดความซ้ำซ้อน

๓.๓ เผื่อระวังเรื่องสุขลักษณะและสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นการป้องกันโรครະบាตและโรคติดต่อที่อาจเกิดขึ้นได้

๓.๔ กำชับยามท้องถิ่น และอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ในการดูแลรักษาความปลอดภัยทรัพย์สินของทางราชการ ประชาชน และผู้ประสบภัย มิให้มีการโจรกรรมและลักขโมย

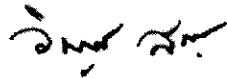
๓.๕ เร่งฟื้นฟู และส่งเสริมการประกอบอาชีพให้แก่ผู้ประสบภัย โดยประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในจังหวัด ภาค หรือพื้นที่ที่รับผิดชอบ เพื่อให้ประชาชนมีรายได้จากการประกอบอาชีพ และเป็นการป้องกันการอพยพเคลื่อนย้ายแรงงานเข้าสู่เมืองใหญ่

/ทั้งนี้ ...

ทั้งนี้ ในการให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากภัยแล้ง ขอให้คำนึงถึงประโยชน์ของทางราชการ ประชาชน สถานะทางการเงินการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนระเบียบ กฎหมาย และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิบูลย์ สงวนพงศ์)

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการมีส่วนร่วม

ส่วนส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ

โทร ๐ ๒๒๕๑ ๙๐๐๐ ต่อ ๕๑๑๖ โทรสาร ๐ ๒๒๕๑๖๙๓๑